

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัย สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ขอบข่ายของการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. วิธีดำเนินการวิจัย
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สรุปผลการวิจัย
8. อภิปรายผล
9. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัย สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความมีวินัย สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น
4. เพื่อศึกษาพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานการวิจัย

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 5 เรื่อง มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ทั้ง 5 เรื่อง เป็นไปในทางบวกระดับมาก
4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 5 เรื่อง มีพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัยเป็นไปในทางบวกระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
 - 1.1 ประชากร

ประชากร เป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเหล่าโง้ง อำเภอบรบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 17 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเหล่าโง้ง อำเภอบรบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 17 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การทดลองเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 การทดลองแบบ 1 : 1 โดยทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่าโง้ง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยการเลือกนักเรียนเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน และเรียนอ่อน 1 คน รวมจำนวน 3 คน โดยทำการทดลองทีละเรื่อง และให้นักเรียนได้ศึกษาไปที่เรื่อง เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับเวลา เนื้อหา การใช้สื่อ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม การใช้ภาษาในข้อคำถาม ขนาดของตัวอักษร รูปเล่ม ทั้งการสังเกต สอบถาม ทดสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.2 การทดลองแบบกลุ่มเล็ก โดยทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่าโง้ง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนเรียนเก่ง 3 คน ปานกลาง 4 คน และเรียนอ่อน 3 คน รวมจำนวน 10 คน โดยทำการทดลองเหมือนครั้งที่ 1 เพื่อหาข้อบกพร่องของหนังสือทั้ง 5 เล่ม ในเรื่องเวลา เนื้อหา การใช้สื่อ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม การใช้ภาษาในข้อคำถาม ขนาดของตัวอักษร รูปเล่ม ทั้งการสังเกต สอบถาม ทดสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

1.3 การทดลองแบบกลุ่มใหญ่ ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่าโง้ง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งก่อนนำมาใช้ในการศึกษาทดลองจริง

2. การทดสอบก่อนเรียน (Pre – test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความมีวินัย สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วจำนวน 30 ข้อ ทำการเก็บข้อมูลไว้เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

3. ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้และศึกษาหนังสืออ่านเพิ่มเติม สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 เล่ม จากเล่มที่ 1 ถึง เล่มที่ 5 ทำการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ 5 ครั้ง ใช้เวลา

ครั้งละ 3 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง ดังรายละเอียด ระหว่างวันที่ 17 มกราคม 2549 ถึงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 ดังนี้

ครั้งที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความมีวินัยด้านการรู้จักประหยัด และมีความรับผิดชอบ ประกอบหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง บ้านของโบ จำนวน 3 ชั่วโมง

ครั้งที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ความมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา และรู้จักกาลเทศะ ประกอบหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ยังไม่สาย จำนวน 3 ชั่วโมง

ครั้งที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ความมีวินัยด้านความเอื้อเฟื้อ เพื่อแม่และเคารพในสิทธิของผู้อื่น ประกอบหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง วันแห่งความสำเร็จ จำนวน 3 ชั่วโมง

ครั้งที่ 4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ความมีวินัยด้านความมีระเบียบ และการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม ประกอบหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สามเส้า จำนวน 3 ชั่วโมง

ครั้งที่ 5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ความมีวินัยด้านความซื่อสัตย์ สุจริต ประกอบหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง แดงเด็กดี จำนวน 3 ชั่วโมง

4. ทดสอบหลังเรียน (Post – test) เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลองทั้ง 5 เรื่อง โดยให้นักเรียนทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบชุดเดิมกับก่อนเรียน แล้วตรวจให้คะแนนทั้งสองครั้ง นำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

5. ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาศึกษาปีที่ 6 ตอบแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม สารการเรียนรู้พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมทั้ง 5 เล่ม

6. ประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ จริยธรรมด้านความมีวินัย ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากเรียนรู้จากหนังสืออ่านเพิ่มเติมแล้ว 1 สัปดาห์ โดยให้นักเรียนประเมินตนเอง ครูผู้สอนประเมิน เพื่อนประเมิน ผู้ปกครองประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้ประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 เรื่อง ประกอบด้วย

- 1.1 เรื่อง บ้านของโย
- 1.2 เรื่อง ยังไม่สาย
- 1.3 เรื่อง วันแห่งความสำเร็จ
- 1.4 เรื่อง สามแสบ
- 1.5 เรื่อง แดงเต๋กดี

2. แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความมีวินัย จำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง เวลา 15 ชั่วโมง โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อ ประกอบแผน ซึ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการทดลอง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความมีวินัย สาระการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

5. แบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัย ประกอบด้วย แบบประเมินที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นประเมินคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัย ใน 5 ลักษณะ คือ การประหยัดและมีความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลาและรู้จักกาลเทศะ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเคารพในสิทธิของผู้อื่น การมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม ความซื่อสัตย์ สุจริต จำนวน 30 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for Social Science/ Personal Computer Plus (SPSS/PC⁺) ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง ความมีวินัย สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ก่อนเรียนและหลังเรียน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม สารพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลการประเมินพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม สารพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีประสิทธิภาพ 90.12/82.16 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องความมีวินัย สารพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม สารพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่าเป็นไปในทางบวกระดับมาก คือ มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.95 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจตั้งแต่ระดับมากถึงระดับมากที่สุดทุกข้อ ($\bar{X} = 4.29 - 4.65$)

4. ผลการประเมินพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีวินัย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากเรียนรู้จากหนังสืออ่านเพิ่มเติมแล้ว 1 สัปดาห์ พบว่า เป็นไปในทางบวกระดับมาก ดังนี้

4.1 นักเรียนประเมินตนเอง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ และรายด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติ ตั้งแต่ระดับมากถึงระดับมากที่สุดทุกด้านทุกข้อ ($\bar{X} = 4.18 - 4.71$)

4.2 ครูผู้สอนประเมิน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.09 เมื่อพิจารณา

เป็นรายข้อและรายด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติตั้งแต่ระดับมากถึงระดับมากที่สุดทุกข้อ ($\bar{X} = 4.12 - 4.71$)

4.3 เพื่อนประเมิน ในภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.09 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อและรายด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติตั้งแต่ระดับมากถึงระดับมากที่สุดทุกข้อ ($\bar{X} = 4.12 - 4.82$)

2.2 ผู้ปกครองประเมิน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อและรายด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติตั้งแต่ระดับมากถึงระดับมากที่สุดทุกข้อ ($\bar{X} = 4.18 - 4.71$)

อภิปรายผล

จากการวิจัยทดลองและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีวินัย ศาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในครั้งนี้ ผลการศึกษาวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่ผู้วิจัยได้มีการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีในการที่จะใช้สื่อ นวัตกรรมที่มีความเหมาะสม ผ่านการสร้างทดลองและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่นำมาใช้อย่างถูกต้องเป็นระบบก่อนที่จะนำเครื่องมือดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจริง ดังปรากฏผล ดังนี้

1. ประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม ศาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีประสิทธิภาพ 90.12/82.16 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าเมื่อเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม นอกจากนี้ นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบย่อยระหว่างเรียนด้วยแผนการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ความมีวินัย ทั้ง 5 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 90.12 คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ศาระพระพุทธศาสนา คิดเป็นร้อยละ 82.16 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างและพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัย เป็นไปในทางบวกระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า

1.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นทั้ง 5 เล่มนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้า ทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องเป็นระบบทุกขั้นตอน เริ่มจากการศึกษา หลักสูตร กรอบแนวคิด ผู้เรียน จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับเด็ก วิธีการเขียนหนังสือ สำหรับเด็ก จากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตร สถานศึกษา เอกสารเกี่ยวกับการหนังสืออ่านเพิ่มเติม กรอบหลักการแนวคิด องค์ประกอบ ของเนื้อหา การวัดและประเมินผล การวิเคราะห์เนื้อหาสาระและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จัดทำแผนการเรียนรู้ที่มีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมมาใช้ เป็นสื่อที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในทุกด้าน และมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้ และมีความสุข สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างรู้เท่าทัน สอดคล้องกับแนวคิดของรศพร ชังธาดา (2531 : 7-8) ที่กล่าวว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตของเด็กเป็นอันมาก หนังสือช่วยให้นักเรียนได้เปิดโลกทัศน์ที่กว้างไกล ช่วยเสริมสร้างบุคลิกลักษณะนิสัย คำนิยม ทศนคติ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามให้กับเด็ก

1.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นทั้ง 5 เล่ม ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น ตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินการวางแผนและสร้างหนังสือที่ดี สอดคล้องกับ หลักการที่ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นสื่อที่สร้างขึ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่ง ประกอบด้วย เนื้อหาเรื่องราว ภาพประกอบที่สวยงาม ได้รับความสนใจของผู้เรียน สอดคล้อง กับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ในด้านการเสริมแรง ส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียน เป็นไปในระดับทางบวก คือ มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.95 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจตั้งแต่ระดับมากถึงระดับมากที่สุดทุกข้อ ($\bar{X} = 4.29 - 4.65$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 49-54) ที่ได้แนวคิด ในการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์และมีน้ำใจ โดยทดลองใช้หนังสือ การ์ตูน เรื่อง สำนึกถูกของลูกแก้ว ว่าเป็นแนวทางการจัดค่ายและกิจกรรมการเรียนรู้ สู่ความเป็นพลเมืองดี คุณธรรม และจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์และมีน้ำใจได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง ความมีวินัย สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพราะที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สร้าง

เครื่องมือตามกระบวนการสร้างที่ดี โดยเรียงลำดับจากเนื้อหาการเรียนรู้เรื่องง่ายไปหาเรื่องที่ยากและสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับวัย กิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ได้จริงในการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของแมคคลาสกี (McClaskey. 1971 : 5205 – A); ซูกาโร (Zucaro. 1972 : 1304 – A); อัลท์แมน (Altman. 1974 : 284 – 287); เกลิมพล ไชนนัท (2539 : บทคัดย่อ); อาภาภรณ์ อินเสมียน (2541 : บทคัดย่อ) และบรรยง อากกล้า (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา และพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือการ์ตูนสีมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ต่างพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือการ์ตูนสีที่สร้างขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่ผู้วิจัยได้พัฒนาความมีวินัยของนักเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นแนวทางที่ดีและเหมาะสมแล้ว

3. ความพึงพอใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่าเป็นไปในทางบวกระดับมาก คือ มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.95 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจตั้งแต่ระดับมากถึงระดับมากที่สุดทุกข้อ ($\bar{X} = 4.29 - 4.65$) อาจเนื่องมาจาก การสร้างเครื่องมือต่าง ๆ ได้แก่หนังสืออ่านเพิ่มเติม แผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีกระบวนการสร้างและพัฒนาที่ดี ถูกต้องตามระบบขั้นตอน และมีคุณภาพแก้ปัญหาได้ตรงประเด็นที่นักเรียนสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมของรัถพร ชังธาดา (2531 : 7-8) ที่กล่าวว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตของเด็กเป็นอันมาก หนังสือช่วยให้นักเรียนได้เปิดโลกทัศน์ที่กว้างไกล ช่วยเสริมสร้างบุคลิกลักษณะ นิสัย ค่านิยม ทักษะคติ ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ รวมทั้งแนวคิดของจันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช (2542 : 36) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง คนมีความสุข เป็นประชาชนที่ใฝ่รู้ เชิดชูคุณธรรมนั้นต้องเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังเช่นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมด้วยตนเอง เป็นต้น

4. พฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีวินัย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากเรียนรู้จากหนังสืออ่านเพิ่มเติมแล้ว 1 สัปดาห์ พบว่า เป็นไปในทางบวกระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามที่ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต. 2539 : 22 – 25) ได้ปาฐกถาถึง

การเสริมสร้างวินัยว่า สามารถเสริมสร้างโดยการทำให้เป็นพฤติกรรมครั้งแรก และให้เกิดการกระทำเช่นนั้นอย่างต่อเนื่อง การสร้างวินัยให้ได้ผลต้องใช้ระบบสัมพันธ์ขององค์รวม คือ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรม คือ ให้มีพฤติกรรมดีด้วยความเคยชิน ด้านจิตใจ คือ มีความสุข ความพึงพอใจในการทำพฤติกรรมนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น ด้านปัญญา คือ มีความรู้ ความเข้าใจเหตุผล เห็นคุณค่าของการกระทำ จะสนับสนุนให้จิตใจต้องการพฤติกรรมนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น เพราะวินัยนั้นมาจากความเป็นมนุษย์แล้วเรามาสร้างวินัยเพิ่มขึ้น รวมทั้งมาตรการประการหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข : 16) ที่จะพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้คือ การส่งเสริมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ อย่างหลากหลายและใช้แหล่งเรียนรู้เป็นประจำ ซึ่งสื่อที่หาง่าย ราคาถูกและสอดคล้องกับท้องถิ่น คือการอ่านหนังสือ การที่นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียน ย่อมส่งผลทำให้มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยดีขึ้นด้วย รวมทั้งการศึกษาของสุมนธา แก่นกุล (2544 : 64-65) ที่ได้ข้อสรุปว่า นักเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมด้านความใฝ่รู้มากที่สุด โดยเสนอให้โรงเรียนจัดหาหนังสือเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ มาให้อ่านในห้อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนต้องการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ที่นอกจากตำราเรียนในห้องเรียน ดังที่ผู้วิจัยได้ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมมาใช้ เป็นสื่อที่จะช่วยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัยเป็นไปในทางบวกระดับมากในทุกข้อทุกด้าน

จากผลการวิจัยในข้างต้นพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ความมีวินัย สาระ พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีประสิทธิภาพสูง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น คือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องที่เรียนจากการใช้สื่อดังกล่าวสูงขึ้น มีความสุขและความพึงพอใจในการเรียน และเรียนได้ตามความสามารถของแต่ละบุคคล จึงถือได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ได้พัฒนาขึ้นประกอบในแผนการเรียนรู้เป็นแนวทางและสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องและสนองแนวนโยบายปฏิรูปการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ทั้งยังมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ร่วมกับสื่อและเทคนิควิธีสอนแบบอื่น

เช่น กิจกรรมกลุ่ม เพราะการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเพียงอย่างเดียวตลอดเวลา จะทำให้

นักเรียนขาดการติดต่อซึ่งกันและกัน ไม่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น อีกทั้งนักเรียนที่อ่านหนังสือไม่คล่องจะเกิดความเบื่อหน่ายและไม่มีความพึงพอใจในการเรียน

1.2 ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่รับผิดชอบในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ควรจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้อยู่ในรูปแบบของสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มัลติมีเดีย มีเสียง สีลา อารมณ์ของตัวละครจะช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยอื่น ๆ ของนักเรียน โดยเฉพาะความมีวินัยในตนเองของนักเรียน เช่น ความเป็นผู้นำ ความเสียสละ คุณลักษณะ มุ่งอนาคต ความอดทน เพราะความมีวินัยในตนเอง เป็นความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมที่เกิดจากความรู้สึกที่มองเห็นคุณค่าในการปฏิบัติ มิได้เกิดจากข้อบังคับภายนอก ถ้าเด็กเยาวชนไทยได้รับการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าว จะเป็นการส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับสังคมไทยในปัจจุบันได้มากขึ้น